

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЧКИ ИШЛАР ОРГАНЛАРИ ХОДИМЛАРИНИ ХИЗМАТ МУДДАТИНИ УЗАЙТИРИШ, ХИЗМАТДАН БЎШАТИШ ВА ХИЗМАТГА ТИКЛАШ

*Муаллиф: Асрор Комилович Худойбердиев
Сергели тумани бўйича ИИО ФМБ ходими*

Annotatsiya; Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш, уларнинг захирасини шакллантириш, шунингдек ички ишлар органлари ходимларининг хизмат ўташини ташкил этиш соҳасидаги фаолияти.

Kalit so‘zlar: Ички ишлар вазирлиги, ходимлар, хизмат ўташ, кадрларни танлаш, хизматни ташкил этиш, хизматга тиклаш, хизматдан бўшатиш, низом, ИИО, ПФ-3413.

Аннотация; Деятельность МВД Республики Узбекистан в области подбора и расстановки кадров, формирования их резерва, а также организации служебного перевода сотрудников органов внутренних дел

Ключевые слова: МВД, кадры, служба, подбор кадров, организация службы, положение, ПФ-3413

Abstract; Activities of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Uzbekistan in the field of selection and placement of personnel, formation of their reserves, as well as organization of service transfer of employees of internal affairs bodies

Keywords: Ministry of Internal Affairs, personnel, service, selection of personnel, organization of service, regulations, PF-341

Ходим қуйидаги асосларга кўра хизматдан бўшатилади:

а) ўзининг хоҳиши (пенсия олиш ҳуқуқини берадиган хизмат муддатини ўтамаганларга) — ходимнинг билдиргиси асосида;

б) хизматда бўлишнинг белгиланган чегара ёшига тўлганлиги;

в) пенсия олиш ҳуқуқини берадиган хизмат муддатини ўтаганлиги — ходимнинг билдиргиси асосида;

г) ташкилий-штат ўзгаришлари;

д) касаллиги — ҳарбий-тиббий комиссиянинг хизматга яроқсизлиги тўғрисидаги хулосаси асосида;

е) соғлиғининг чекланганлиги ҳолати — ҳарбий-тиббий комиссиянинг ички ишлар органларидаги хизматга яроқлилиги чекланганлиги тўғрисидаги ва хизмат бўйича бошқа лавозимга ўтказиш имконияти мавжуд бўлмаган тақдирда,

эгаллаб турган лавозимига мувофиқ хизмат мажбуриятларини бажара олмаслиги ҳақидаги ҳулосаси асосида;

ж) дастлабки синов муддати давомида хизматга яроқсизлиги;

з) малакаси етарли эмаслиги оқибатида эгаллаб турган лавозимига нолайиқлиги – аттестация натижалари асосида;

и) хизмат интизомини қўпол равишда бузганлиги;

к) ички ишлар органи ходимининг шаънига путур етказувчи хатти-ҳаракатлар содир этганлиги;

л) содир этган жинояти учун суднинг ҳукми, ажрими, қарори қонуний кучга кирганидан кейин ҳукм қилинганлиги;

м) ходимда интизомий жазо чораси мавжуд бўлган тақдирда, мунтазам равишда хизмат интизомини бузганлиги;

н) бошқа турдаги давлат хизматида ўтганлиги (кадрларнинг амалдаги захирасига киритмасдан);

о) Ўзбекистон Республикаси фуқаролиги тугатилганлиги ёки чет давлат фуқаролигини олганлиги;

п) ходимларга қонун ҳужжатларида белгиланган чеклов ва тақиқларга риоя этмаганлиги.

Ички ишлар органларида хизматда бўлишнинг чегара ёши сафдорлар ва сержантлар таркиби ходимлар учун эллик ёш, офицерлар таркиби учун — эллик беш ёш, генераллар таркиби учун — олтмиш ёш, аёлларга эса (мавжуд унвонидан қатъи назар) — эллик ёшни ташкил этади.

Юксак касбий тайёргарликка, эгаллаб турган лавозимида иш тажрибасига эга бўлган ва соғлиғининг ҳолатига кўра хизматни ўташга яроқли ходимларнинг хизмат муддати ўзининг розилиги билан Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазири томонидан белгиланган тартибда беш йилгача, бошлиқлар таркибидаги, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги таълим муассасаларида профессор-ўқитувчилик лавозимларини эгаллаб турган ва илмий даражага эга бўлган шахсларнинг эса — ўн йилгача бўлган муддатга узайтирилиши мумкин.

Хизмат муддатини узайтириш тўғрисидаги қарор ходимни Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 29 ноябрдаги ПҚ-3413-сон [қарорига](#) 1-илова “Ички ишлар органларида хизматни ўташ тартиби тўғрисидаги Низом” (*кейинги ўринларда Низом деб юритилади*) да назарда тутилган асослар бўйича ички ишлар органларидан бўшатиш имкониятини истисно этмайди.

Қуйидаги ҳолларда ходимларнинг хизматдан бўшатилишига йўл қўйилмайди:

тиббиёт муассасаларида даволанишда бўлганида, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги тизимидаги тиббиёт муассасалари томонидан вақтинча меҳнатга лаёқатсиз деб топилганда;

таътилда ёки хизмат сафарида бўлганда;
асирга ёки гаровга олинганида (ўз ихтиёри билан асирга ёки гаровга тушиш ҳоллари бундан мустасно).

Ходимга нисбатан тергов ҳаракатлари олиб борилаётган, судда кўрилаётган жиноят иши бўйича якуний қарор қабул қилинмаган ёки суд ҳукми қонуний кучга кирмаган бўлса, у хизматдан бўшатилиши мумкин эмас.

Ходим юқори турувчи мансабдор шахсларга хизматдан бўшатилиши юзасидан шикоят қилиш ҳуқуқига эга.

Хизматдан бўшашга қарор қилган ходим бўшашни режалаштирган кундан камида икки ой аввал ички ишлар органининг бошлиғига билдирги билан мурожаат этади.

Ходимларнинг хизматдан бўшатилиши қуйидаги тартибда амалга оширилади:

«подполковник» махсус унвонигача, шу жумладан «подполковник» унвони ҳам, — Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазирининг ёки хизматга қабул қилиш ваколатига эга бошлиқнинг буйруғи билан;

«полковник» ва ундан юқори махсус унвонлардаги ходимлар — белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазирининг буйруғи билан.

Ходимнинг хизмат муддати календарь ҳисобда йигирма йилга етганидан сўнг, ўтаган хизмат муддати учун пенсия олиш ҳуқуқига эга бўлади. Бунга Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ва хорижий давлатлар олий таълим муассасаларида (Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги халқаро шартномаларга мувофиқ), Ўзбекистон Республикасининг олий-ҳарбий таълим муассасаларида ўқиш, Қуролли Кучларда муддатли ҳарбий хизмат ёки сафарбарлик чақирув резервидаги хизматни ўташ даврлари киради.

Ушбу ҳолда ходимга пенсия тайинлашда унинг календарь тарзда ҳисобланадиган хизмат муддатига қонун ҳужжатларида ва Низомда белгиланган имтиёзли ҳисобланадиган хизмат муддати қўшилади.

Пенсия олиш ҳуқуқини берувчи хизмат муддатини ўтамаган, Низомнинг 144-банди «б», «г», «д» ёки «е» кичик бандларига мувофиқ хизматдан бўшатилаётган ходимлар бўшаш кунда умумий иш стажи йигирма беш ва ундан ортиқ йилни ташкил этган, улардан камида ўн икки йилу олти ойи ички ишлар органлари хизматига тўғри келганда пенсия олиш ҳуқуқига эга бўлади.

Ходимлар ҳалок бўлганлиги (вафот этганлиги), бедарак йўқолган деб топилганлиги ёки вафот этган деб эълон қилинганлиги сабабли ички ишлар органлари шахсий таркиби рўйхатидан ўчирилади.

Бедарак йўқолган ёки вафот этган деб топиш тўғрисидаги суднинг қарори бекор қилинганда, бедарак йўқолган ёки вафот этган деб топилиши оқибатида

шахсий таркиб рўйхатидан ўчирилган шахсни ходим сифатида қайта шахсий таркиб рўйхатига киритиш Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазирининг қарори асосида амалга оширилади.

Низомнинг 144-банди «л» кичик бандига асосан ички ишлар органлари хизматидан бўшатиш шахсларни хизматга тиклаш суднинг хизматга тиклаш тўғрисидаги қонуний кучга кирган қарори ёки Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазирининг қарори асосида амалга оширилади.

Қолган барча асосларга кўра ички ишлар органлари хизматидан бўшатиш шахсларни хизматга тиклаш Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазири қарори билан амалга оширилади.

Тикланиши лозим бўлган шахсларни шахсий таркиб рўйхатига киритиш ва лавозимга тайинлаш Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазири қарори билан амалга оширилади.

Низомнинг 155-бандида назарда тутилган шахслар бўшатишгандан ёки суднинг хизматга тиклаш тўғрисидаги қарори чиқарилганидан бошлаб бир ой муддатда хизматга тиклаш ҳақида ички ишлар органларига мурожаат этишлари лозим.

Хизматга тиклаш шахсни бўшатишгандан кундан тикланган кунга қадар бўлган оралиқ даври учун навбатдаги махсус унвон бериш, фоизли қўшимча ҳақ тўлаш ва пенсия тайинлаш учун хизмат йилларини ҳисоблашда хизмат стажига қўшиб ҳисоблаш шарти билан аввалги махсус унвони, эгаллаб турган лавозими, бунинг имкони бўлмаса, унга тенг ёки бошқа лавозимга тайинлаш орқали амалга оширилади.

Хизматдан бўшатишгандан ёки суднинг хизматга тиклаш тўғрисидаги қарори қонуний кучга кирган кундан бир ой муддат ўтгандан кейин ички ишлар органига мурожаат этса, мурожаат қилиш муддатидан кейинги давр навбатдаги махсус унвон бериш, фоизли қўшимча ҳақ тўлаш ва пенсия тайинлаш учун хизмат йилларини ҳисоблашда узлуксиз хизмат стажига қўшиб ҳисобланмайди.

Агар шахс бир ойлик муддатни узрли сабабларга кўра ўтказиб юборган тақдирда ушбу муддат Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазири томонидан тикланиши мумкин.

Хизматга тикланаётган шахсга етказилган моддий ва маънавий зарарни қоплаш суднинг қарори асосида қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

Хизматга тикланган ходимларга пенсия тайинлаш учун хизмат йилларини ҳисоблаш чоғида ҳисобга олинмаган хизмат стажига:

озодликдан маҳрум қилиш ёки озодликни чеклаш билан боғлиқ жазолар ўталганда — бир кун уч кун;

камоқ тарзидаги эҳтиёт чораси қўлланилганида — бир куни уч кун; озодликдан маҳрум қилиш ёки озодликни чеклаш билан боғлиқ бўлмаган жазолар ўталганида бир куни бир кун ҳисобида қўшилади.

Хизматга тикланган ходимларга навбатдаги махсус унвон бериш, фоизли қўшимча ҳақ тўлашда хизмат йилларига бўшатиладиган кейинги даври бир куни бир кун ҳисобида қўшилади.

Низомнинг 144-банди [«в»](#), [«г»](#), [«е»](#) ва [«н» кичик бандларига](#) мувофиқ хизматдан бўшатиладиган ходимлар махсус унвонни тиклаган ҳолда хизматга қайта қабул қилиниши мумкин.

Низомнинг 144-банди [«а» кичик бандига](#) мувофиқ хизматдан бўшатиладиган ходимлар уларнинг ички ишлар органларидаги календарь ҳисобдаги амалий хизмат стажи ўн йилдан ортиқ бўлганда Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг ҳудудий ички ишлар органлари ва соҳавий хизматлари, таълим муассасалари бошлиқларининг асослантилган тақдимномаларига асосан, шунингдек хизматдан бўшашига ўқишга кириши сабаб бўлган ҳолларда хизматга қайта қабул қилиниши мумкин.

Илгари ички ишлар органларидан бўшатиладиган шахсларни хизматга қабул қилиш тартиби Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазири томонидан белгиланади.

Давлат ҳокимияти органларига тайинланганлиги муносабати билан хизматдан бўшатиладиган ва тайинланган лавозими бўйича ваколат муддати тугаганлиги сабабли хизматга қайта қабул қилинган ходимларнинг ушбу органлардаги меҳнат фаолияти даври, агар қонунда бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, ички ишлар органларидаги умумий хизмат муддатига қўшилиб, бир куни бир кунга ҳисобланади.

Ички ишлар органларида хизмат ўтаётган, шу жумладан кадрлар захирасида бўлган ходимларга хизмат муддати, агар қонун ҳужжатларда ва Низомда бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, имтиёзли равишда — бир куни бир ярим кунга тенглаштириб ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ва бошқа хорижий давлатлар (Ўзбекистон Республикаси томонидан халқаро шартномаларга мувофиқ юборилган тақдирда) олий таълим муассасаларида, жумладан касбий тайёргарлик факультетида ва магистратурада кундузги таълим ўқиш даври бир куни бир кунга ҳисоблаган ҳолда хизмат муддатига қўшилади.

Алоҳида даврда жамоат тартибини сақлашда, террорчиликка қарши операциялар ўтказишда, фавқулодда ҳолат тартибини ҳуқуқий таъминлаш ва уларнинг оқибатларини бартараф этишда иштирок этган, шунингдек ушбу ҳаракатларда иштирок этиши давомида олган ярадорлиги, контузияси ва жароҳатланганлиги оқибатида тиббий муассасада бўлган ходимлар ушбу

даврдаги хизмат муддати пенсия тайинлаш учун хизмат йилларини ҳисоблаш чоғида бир куни уч кунга тенглаштирилиб ҳисобланади.

Ходимларнинг алоҳида даврда жамоат тартибини сақлашда, террорчиликка қарши операцияларда, фавқулодда ҳолат режимини ҳуқуқий таъминлашда ва унинг оқибатларини бартараф этишда иштирок этганлиги ва муддатлари ҳақида ваколатли бошлиқ буйруқ чиқаради, буйруқдан кўчирма уларнинг шахсий ҳужжатлари йиғма жилдларига кўшилади.

Фойдаланилган адабиёт: Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёевнинг 2017 йил 29 ноябрь кундаги “Ички ишлар органлари кадрлари билан ишлаш ва уларнинг хизматини ташкил этиш тартибини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3413-сон Қарори <https://lex.uz/uz/docs/3430641?ONDATE=31.05.2023%2000>